



JOHN IRVING



VIIMEINEN TUOLIHISSI



JOHN IRVING:

- Garpin maailma (1978, suom. 1980)
Kaikki isäni hotellit (1981, suom. 1981)
Välisarjan avioliitto (1974, suom. 1984)
Oman elämänsä sankari (1985, suom. 1985)
Ystäväni Owen Meany (1989, suom. 1989)
Vesimies (1972, suom. 1991)
Sirkuksen poika (1994, suom. 1994)
Tuulesta temmattu tyttöystävä (1996, suom. 1996)
Leski vuoden verran (1998, suom. 1998)
Elokuvaaurani (1999, suom. 2000)
Neljäs käsi (2001, suom. 2001)
Hiiri joka rapisi seinän välissä (2003, suom. 2003)
Kunnes löydän sinut (2005, suom. 2006)
Viimeinen yö Twisted Riverillä (2009, suom. 2010)
Vapauttakaa karhut! (1968, suom. 2012)
Minä olen monta (2012, suom. 2013)
Viimeinen tuolihissi (2022, suom. 2023)

JOHN IRVING

Viimeinen tuolihissi

Suomentanut

ALEKSI MILONOFF



TAMMI
HELSINKI



Canada Council
for the Arts

*We acknowledge the support of
the Canada Council for the Arts for this translation.*



Ote William Shakespearen teoksesta *Mitta mitasta*
suomentanut Tiina Ohinmaa, WSOY, 2005.

Otteet Herman Melvillen teoksesta *Moby Dick*
suomentanut Antero Tiusanen, Otava, 2002.

Otteet Charles Dickensin teoksesta *Loistava tulevaisuus*
suomentanut Maini Palosuo, Otava, 1960.

Otteet Graham Greenen teoksesta *Jutun loppu*
suomentanut Tauno Tainio, Tammi, 1952.

Otteet William Shakespearen teoksista *Macbeth* ja *Rikhard III*
suomentanut Matti Rossi, WSOY, 2005 ja 2004.

Puff, the Magic Dragon -kappaleen
suomenkieliset sanat Sauvo Puhtila.

Suomentaja kiittää valtion kirjallisuustoimikuntaa saamastaan tuesta.

Englanninkielinen alkuteos *The Last Chairlift* ilmestyi 2022.

Copyright © 2022 by Garp Enterprises, Ltd.

In essay form, a small portion of the text herein referencing
Moby-Dick was previously published in the summer 2013 issue of *Brick*.

Excerpts from *My Father's Dragon* by Ruth Stiles Gannett are reprinted
from the work originally published by Random House, New York,
in 1948. Additional permissions granted by Swift Press.

Suomenkielinen laitos © Tammi ja Aleksi Milonoff 2023

Tammi on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä.

Painettu EU:ssa

978-952-04-5360-2

Dean Cookelle

Jos minun täytyy kuolla,
kohtaan pimeyden kuin morsiamen,
sen suljen syliini.

WILLIAM SHAKESPEARE: *Mitta mitasta*

Sisällys

ENSIMMÄINEN NäYTÖS VARHAISET MERKIT

1. Tekemätön elokuva	15
2. Ensirakkaus	18
3. Sinutteluväleissä	21
4. Päätin vakaasti olla oppimatta	23
5. Mutta mitä Aspenissa todella tapahtui?	27
6. Pikku Ray.....	32
7. Kaikki liittyy seksiin	41
8. Oletko nähnyt niitä?.....	49
9. Elokuvia, tyttöystäviä, vierasmaalaisuutta, ulkopuolisuutta.....	58
10. Ei Tarzan.....	69
11. Pienuus rasiitteena	78
12. Tarkoitettu Pikku Raylle ja minulle.....	92
13. Lumikenkäilijäsuudelma	107
14. Oman harkinnan varassa	123
15. Näkyjä	138
16. Häiden aattoiltana.....	150
17. Morsiamen poika	170
18. Mitä kivivarpuset näkivät	190

TOINEN NÄYTÖS

HÄÄMATKA RANTAKALLIOLLA

19. Näin itseni sinun silmissäsi	221
20. Ikäisistään tytoistä sosiaalisesti vähän jäljessä; selvästi edellä; selvästi jäljessä	231
21. Hallinnassa.....	267
22. Toiseksi naimakelvottomin tyttöystäväni.....	285
23. Melkein täydellinen tai Ilman sitoumuksia	294
24. Tarpeeksi melankolinen.....	311
25. Poliisipalsta	336
26. Pakoauton kuljettaja.....	356
27. Seksuaalipolitiikka, tulipalo, mustasukkaisuus.....	375
28. Kasvu jatkuu.....	390
29. Hyvä paimen.....	421

KOLMAS NÄYTÖS

KUMMITTELUA KOSKEVAT SÄÄNNÖT

30. Lastenvaunuja työntävä nainen	463
31. Missä, missä banaanit?	500
32. Jyrkkä mutka	522
33. Juuri tarpeeksi pieni	558
34. Meidän merijalkamies.....	585
35. Valaanpyyntialuksessa.....	603
36. Signeeraus	615
37. Mitä tehdä peniksellä.....	632
38. Ruttolaulu	657
39. Wengen	677
40. Joulupukkien yö.....	696
41. Jonkin aloittamisesta	714
42. Normaali elämä.....	728
43. Boheemielämää	756
44. Miehiä, jotka pitäisi kastroida	774

45. Loge Peak	801
46. Löydetty!.....	926
47. Lumeen kirjoitettu	955
48. Viisi vuotta, neljä elokuvaa	986
49. Ei mikään haamu	1002
50. Ismael-Em	1127
51. Oi Kanada.....	1155
52. Lesbojen lapset.....	1191
53. Metron ääni; Kivipuutarhan hiljaisuus	1217
 Kiitokset	 1236

Ensimmäinen näytös

Varhaiset merkit

1.

Tekemätön elokuva

Äitini nimesi minut Adamiksi, tiedätte varmaan kenen mukaan. Minä olin hänen armas ainokaisensa, niin äiti usein sanoi. Muutamia nimiä olen muuttanut, mutta en omaa nimeäni enkä hotellin nimeä. Hotel Jerome on oikeasti olemassa – se on upea paikka. Jos sattuu menemään Aspeniin, kannattaa majoittua Jeromeen, jos on varaa. Mutta jos siellä tapahtuu jotain sellaista kuin minulle tapahtui, kannattaa häipyä. Hotellia on turha syyttää.

Kyllä, siellä kummittelee. Ei, en tarkoita niitä haamuja, joita Jeromessa huhujen mukaan on nähty: huoneen 310 vierasta, joka ei ole hotellissa kirjoilla, hukkunutta kymmenvuotiasta poikaa, joka hytisee viluissaan ja katoaa nopeasti jättäen jälkeensä vain märät jalanjäljet, sydänsuruista kärsivää hopeamainaria, jonka haamun on kuultu nyyhkyttävän käytävillä öisin, kaulasta siivoojaa, joka ilmestyy toisinaan valmistelemaan sänkyjä, vaikka vajosi läheisen lammen jään läpi (ja kuoli keuhkokuumeeseen). Niitä haamuja minä en yleensä näe. En väitä ettei niitä olisi, mutta minä en ole niitä juurikaan nähnyt. Kaikki eivät näe kaikkia haamuja.

Omat haamuni vaikuttavat ilmieläviltä, täysin todellisilta. Osan haamujen nimistä olen vaihtanut, mutta mitään olennaista en ole muuttanut.

Vaikka minä näen haamuja, kaikki eivät niitä näe. Mutta mitä niille ihmisille on tapahtunut? Miksi heistä on tullut haamuja? Eivät kaikki kuolleet ala kummitella.

Hankalaa tässä on se, että kaikki haamut eivät ole vainajia. Joskus voi olla haamu, vaikka on vielä puoliksi elossa – vain jokin tärkeä osa ihmisestä on kuollut. Kuinkahan moni tällaisista puolikuolleista haamuista tietää, mikä osa heistä on kuollut, ja onkohan olemassa kummittelua koskevia sääntöjä, oli haamu sitten kuollut tai elävä?

Usein kuulee sanottavan, että ”elämäni on kuin suoraan elokuvasta”, mutta mitä se tarkoittaa? Eikö se tarkoita, että oma elämä on liian uskomatonta ollakseen totta – käsittämättömän hyvää tai huonoa? ”Elämäni on kuin suoraan elokuvasta” tarkoittaa siis, että elokuvia pidetään yhtä aikaa epärealistisina ja elämää suurempina. ”Elämäni on kuin suoraan elokuvasta” tarkoittaa, että oma elämä nähdään niin erityislaatuisena, että siitä olisi elokuvaksi; että oma elämä on ollut harvinaisen siunattua tai kirottua.

Mutta minun elämäni on oikeasti elokuvaa, eikä se johdu omahyväisyydestä eikä itsesäälisestä. Elämäni on elokuvaa, koska olen käsikirjoittaja. Ihan ensi sijassa olen romaanikirjailija, mutta romaanejakin kirjoitan visuaalisesti – tarinat etenevät mielessäni kuvina, niin kuin ne olisivat jo valmiiksi filmillä. Kuten jotkut kirjailijat, pyörityn päässäni nimiä ja juonia romaaneille, joita en ehdi eläessäni edes aloittaa; kuten käsikirjoittajat kaikkialla, olen kuvitellut mielessäni enemmän elokuvia kuin ehdin ikinä kirjoittaa. Kuten monet käsikirjoittajat, olen laatinut käsikirjoituksia, joita en tule koskaan näkemään elokuvina. Katson työkseni tekemättömiä elokuvia; näen niitä koko ajan. Elämäni on vain yksi tekemätön elokuva monien joukossa – elokuva jonka olen jo nähnyt ja jonka näen vielä monta kertaa uudestaan.

Romaani julkaistaan ja käsikirjoitus toteutetaan – nämä kirjat ja elokuvat unohtuvat. Tulee hyviä ja huonoja arvosteluja tai vaikka Oscar-palkinto; kävi miten kävi, mikään ei ole pysyvää. Mutta tekemätön elokuva jää; tekemätön elokuva ei katoa.

2. Ensirakkaus

Ensimmäisen kerran kuulin Aspenista äidiltäni; hänen takiaan halusin nähdä Hotel Jeromen. Äitiäni saan kiittää tai syyttää siitä, että menin Aspeniin – samoin häntä saan kiittää tai syyttää siitä, että lykkäsin sinne menemistä niin pitkään.

Ennen ajattelin, että äitini rakasti alppiihtoa enemmän kuin minua. Se, mitä uskomme lapsena, muokkaa meitä perin juurin; se, mikä kummittelee mielessämme lapsena ja nuorena, voi saada meidät käyttäytymään arvaamattomasti, mutta ymmärän kyllä, miksi äiti sanoi minulle, että hänen ensirakkautensa oli alppiihhto. Niinhän se oli.

Äiti oli taitava laskettelija, vaikkei olisikaan ikinä itse sanonut niin. Lapsena omaksumani tarinan mukaan äitini ei pärjännyt kilpailuissa; hän oli oman arvionsa mukaan ”kohtalainen tai keskitasoinen” laskettelija. Hän työskenteli koko ikänsä hiihdonopettajana – mieluiten pikkulasten ja aloittelijoiden – eikä hän katkeroitunut, vaikkei hänestä ollutkaan kilpailijaksi. Lapsena en kertaakaan kuullut nurinaa hänen pienestä koostaan, en äidiltä itseltään. Isoäitini sekä Abigail- ja Martha-täti – äitini isosiskot – sen sijaan siunailivat hänen kokoaan alvariinsa.

”Paino on suorassa suhteessa vauhtiin”, Abigail-täti kommentoi asiaa tuomitsevaan tyyliinsä. Abigail itse oli tanakkaa tekoa, varsinkin lantion kohdalta – hiihtohousut jalassaan enemmänkin lehmä kuin varsa.

”Äitisi oli ihan räpäle, Adam”, Martha-täti sanoi minulle halveksivasti. ”Syöksylaskijan täytyy painaa enemmän kuin äitisi ikinä painoi – hän oli pelkkä pujottelija, yhden lajin tyttö.”

”Hän ei vain painanut tarpeeksi!” isoäitini huudahti aika ajoin; näiden spontaanien purkausten aikana hän kohotti nyrkinsä yläilmoihin kuin olisi pitänyt taivasta syypäänä.

Brewsterin työt, joihin äitikin kuului, dramatisoivat mielellään huomioitaan, jotka he ilmaisivat aina huutaen, joskin isoäitini – Mildred Brewster, omaa sukua Bates – väitti, että draama oli tyypillisempää Bateseille kuin Brewstereille.

Uskoin häntä. Dramatiikan merkit ilmenivät hitaasti isoisäsäni Lewis Brewsterissä. Minulle kerrottiin, että hän oli toiminut Phillips Exeter Academyn rehtorina, joskin vain lyhyen aikaa ja yltämättä merkittäviin saavutuksiin. Niin kauan kuin tunsin rehtori Brewsterin, jolla nimellä hän halusi kaikkien, myös lastenlastensa, kutsuvan häntä, hän oli eläkkeellä. Tuntui, että tuo ainainen emeritusrehtori, iloton ja ankara – lähes katononinen – entinen johtajaopettaja, eläisi ikuisesti. Hän ei vähästä hätkähtänyt. Olisi vaatinut paljon saada hänet hengiltä.

Isoisäni ei puhunut eikä tehnyt juuri muutakaan. Ajattelin aina, että Lewis Brewster oli syntynyt eläkeläisrehtoriksi. Mitä tahansa tehtiin tai sanottiin, Lew-vaari – jota nimeä hän ei voinut sietää – reagoi (jos ylipäättään reagoi) vain nyökkäämällä tai pudistamalla päätään. Tuntui kuin lasten seura ei olisi sopinut hänen arvolleen, ei edes omien lasten. Ärryksissään hän pureskeli viiksiään.

En tietenkään ollut vielä syntynyt, kun äitini kertoi vanhemmilleen olevansa raskaana. Ennen kuin tunsin tarinan, mietin

usein, mitä rehtori Brewster mahtoi silloin sanoa. Synnyin viikkoa ennen joulua – 18. joulukuuta 1941. Kuten avioton äitini kertoi minulle yhä uudestaan, tulin kymmenen päivää myöhässä.

3.

Sinutteluväleissä

Äitini oli niitä elokuvankatsojia, jotka eivät voi olla vertailematta tuttujensa ulkonäköä filmitähtiin. Kun itävaltalainen alppihiihtäjä Toni Sailer voitti kolme kultamitalia vuoden 1956 olympialaisissa, äiti sanoi: ”Toni näyttää vähän samalta kuin Farley Granger elokuvassa *Muukalaisia junassa*” – olimme käyneet katsomassa tuon Hitchcockin leffan yhdessä. Äiti ihaili Hitchcockia, mutta oliko hän sinutteluväleissä Toni Sailerin kanssa?

”Toni meinasi pudota avoimeen kaivoskuiluun Aspenissa!” äiti huudahti silmät selällään, kuten hänellä oli tapana. Sen jälkeen hän puhui ummet ja lammet hiihtohisseistä, joita Aspenvuorelle rakennettiin, ja uusista hiihtorinteistä, joita sinne raihattiin. Hän kertoi, että kaivoksen vanhat maamassat ja hylätyt rakennukset oli hävitetty, mutta sinne tänne oli jäänyt vielä avoimia kuiluja.

On myös epäselvää, tunsiko äiti norjalaisen alppihiihtäjän Stein Eriksenin; en vieläkään tiedä, tapasivatko he edes koskaan. Alppihiihdon maailmanmestaruuskilpailut pidettiin vuonna 1950 Aspenissa. ”Stein oli ensimmäisen laskun jälkeen ykkösenä” ei ollut ihan kaikki, mitä äidilläni oli sanottavana Steinista. Tarkoitin muutakin kuin äidin usein toistamia yksityiskohtia Steinin kuuluisasta olkapään kiertotekniikasta.

Tarkoitan sitä, kun minä ja äiti näimme ensimmäisen kerran yhdessä *Etäisten laaksojen miehen* vuonna 1953 – olin silloin yksi-toista tai kaksitoista – ja äiti totesi, että Stein Eriksen näytti Van Hefliniltä. ”Mutta Stein on komeampi”, äiti tunnusti minulle pitäen kiinni kädestäni. ”Ja sinusta tulee Alan Laddin näköinen”, hän vakuutti minulle kuiskaten, koska olimme parhaillaan elokuvateatterissa – Ioka-teatterissa Exeterin keskustassa – ja edes-sämme valkokankaalla väreili väkivallan uhka.

Huomautin myöhemmin, että Alan Ladd oli vaalea; vaikka näyttäisin vanhempana keneltä tahansa filmitähdeltä, pysyisin varmasti ruskeatukkaisena. ”Tarkoitin, että sinusta tulee samalla tavalla komea – komea ja *pieni*”, äiti vastasi ja puristi kättäni korostaessaan sanaa ”pieni”.

Tätini ja isoäitini valittivat, ettei äitini ollut tarpeeksi painava alppihiihtokisoihin, mutta sain sellaisen käsityksen, että äiti itse arvosti pienuuttaan. Minun pienuuteni hän näki viehättävänä piirteenä. Näistä lähtökohdista minä ennen teini-ikäni arvioin Alan Laddia – *Etäisten laaksojen miehen* yksinäistä mutta romanttista pyssymiestä – ja kuvittelin, että minustakin ehkä tulisi sankari, tai ainakin sankarin näköinen.

Tapasivatko äitini ja Stein Eriksen Aspenissa (missään mielessä)? Kättelivätkö he edes? Tiedän, että äiti teki matkan; hänellä on bussiliput säästössä, tosin vain New Yorkin ja Denverin väliseltä osuudelta. Uskon, että hän todella oli paikalla – Aspenissa 1950 – mutta palkintopallille hän ei päässyt, ei lähellekään. Itävaltalaiset alppihiihtäjät Dagmar Rom ja Trude Jochum-Beiser voittivat naisten kilpailut. Stein Eriksen, joka ei ollut vielä silloin tunnettu nimi alppihiihdossa, sijoittui miesten pujottelussa kolmanneksi. Amerikkalaiset eivät saaneet mitaleja. On todistettavissa, että alppihiihdon maailmanmestaruuskisat pidettiin vuonna 1950 Aspenissa, mutta äitini ei ollut silloin kaupungissa ensimmäistä kertaa.

4.

Päätin vakaasti olla oppimatta

Vuonna 1941 Aspenissa järjestettiin syöksylaskun ja pujottelun Yhdysvaltain mestaruuskilpailut. Kisat olivat viikonloppuna 8. ja 9. maaliskuuta, vain kuukautta ennen äitini 19-vuotispäivää. Siltä reissulta ei ole säästynyt bussilippuja – jos New Yorkin ja Denverin välillä edes kulki busseja silloin. Äiti kertoi menneensä Denveriin omin neuvoin; loppumatkan hän kuulemma liftasi ”muutaman vermontilaisen kanssa”.

Olivatko he mahdollisesti Mount Mansfieldin hiihtoseuran jäseniä? Luultavimmin ystäviä, joiden kanssa äiti oli laskenut Stowessa. Äidin opinnot olivat jo keskeytyneet; hän ei jaksanut edes ensimmäistä lukukautta loppuun. ”Kokeilin Benningtonia”, äiti esitti asian; lumien tultua hän kävi mieluummin laskettelemassa.

Äiti kävi laskettelemassa Bromleyvuorella. Se oli lähellä Benningtonin yliopistokaupunkia. Yksi Pabst Brewing Companyn perheyrietyksen pojista oli avannut hiihtokeskuksen vuonna 1938. Aluksi siellä taisi olla vain yksi rinne – vuoren länsipuolella – eikä minulla ole aavistustakaan, miten vuorelle silloin noustiin.

”Ensimmäinen kapulahissi rakennettiin Twister- ja East Meadow -rinteiden välille”, muistan äidin kertoneen. Vuosien saatossa opin sulkemaan korvani, kun hän lateli minulle hiihtokeskusfaktojaan.

Kaikki Brewsterin tyttöt olivat olleet Alohan kesäleirillä, joka sijaitsee Moreyjärven rannalla Fairleessä ja jota pidetään Vermontin vanhimpana tyttöleirinä. Leirillä äiti ystäväystyi Stowessa laskettelevien tyttöjen kanssa. Äiti reputti Benningtonissa niin nopeasti kuin pystyi; hän ei jäänyt Bromleyvuorelle pitkäksi aikaa, ei vielä silloin. Alohan leirillä tapaamiensa tyttöjen tuella hän vietti ensimmäisen hiihtokautensa Stowessa; siellä hän kävi koko 40-luvun ajan ja aina 50-luvulle asti, autteli hiihtokeskuksessa ja tutustui Mount Mansfieldiin. Silloin hän alkoi kutsua hiihtokautta ”talvityökseen”. Sekä ennen syntymääni että sen jälkeen hän vietti joka vuosi suurimman osan talvesta Stowessa. Tunsin itseni slalomorvoksi.

14-vuotiaaksi asti, vuoteen 1956, asuin isoäitini ja emeritusrehtorin kanssa. Sain ylenpalttisesti huomiota tädeiltäni, jotka pistivät nenänsä joka paikkaan. Minusta huolehdittiin, vaikka olin avioton lapsi. Kahden vanhemman serkun takia sain myös yllin kyllin käytettyjä vaatteita – enimmäkseen poikien.

Nora-serkkuni ei ollut varsinaisesti poika. Mutta hän oli poikatyttö; ennen kuin Nora pantiin tyttökouluun Massachusettsin Northfieldiin, hän käytti vain poikien vaatteita. Henrik-serkkuni oli oikea poika – oikea mulkku, kuten kävi ilmi. Abigail- ja Martha-täti olivat menneet naimisiin New Hampshiren pohjoisosasta kotoisin olevien norjalaisten miesten kanssa; setäni Johan ja Martin Vinter olivat veljekset. Vinterin suku työskenteli hakkuu- ja puutavara-alalla lukuun ottamatta Johania ja Martinia, jotka työskentelivät opettajina Exeterissä – Henrik-serkkuni oli siis opettajan pentu käydessään tuota yksityiskoulua. Koska Abigail ja Martha olivat Phillips Exeter Academyn entisen rehtorin tyttäriä, he olivat varttuessaan keskittäneet huomionsa koulun henkilökunnan nuoriin poikamiehiin – kuten isoäiti oli pannut merkille.

Äitini oli varttuessaan keskittänyt huomionsa alppihiihtoon – tai alppihiihtäjiin. Myös Johan ja Martin olivat mäki-miehiä. Mitenkäs muuten? Heidän sukunimensä Vinter tarkoittaa norjaksi talvea, ja he olivat kasvaneet North Conwayssa – jossa vuonna 1937 aloitti toimintansa Cranmorevuoren hiihtokeskus. Johan ja Martin eivät odottaneet ensimmäisen naru-hissin valmistumista. He laskivat telemarkia Cranmorella jo ennen hiihtohissejä, kiinnittivät telemark-suksiinsa karvat, tampsivat vuoren laelle ja laskivat alas.

Sillä tavalla Brewsterin tytöt oppivat laskettelemaan – myös äitini, joka oli heistä nuorin. Abigail ja Martha tapasivat nuoret norjalaiset opettajat Exeterin kampuksella, ja he nousivat yhdessä äitini kanssa Boston & Maineen – ”hiihtojunaan”, kuten Nora-serkkuni sanoi. He matkustivat talvi-viikonloppuisin porukalla Exeteristä North Conwayn kylään, jonka juna-aseamalla heitä oli vastassa monta autollista Vintereitä. (Äidilleni North Conwayn norjalaiset olivatkin ”monta autollista talvea”).

Tällä tavalla alppihiihto sai jalansijaa Exeterin kaupungissa – New Hampshiren rannikolla, missä ei ole ainuttakaan vuorta. Kun Brewsterin tytöt tapasivat talvi-viikonloppuisin norjalaisia sukulaisiaan, he aina vain laskettelivat. ”Painelimme pohjoiseen”, äitini muotoili asian. Silloin kun minä synnyin, hiihtokausi oli jo äitini *talvityö*. Nelivuotiaasta lähtien sain joka vuosi upouudet sukset, monot ja sauvat. Mutta mikään määrä varusteita – tai edes äidin antamia yksityistunteja – ei tehonnut.

Olin päättänyt vihata laskettelua jo nuorella iällä, tärkeimpinä oppivuosinani. Olisin halunnut äidin, joka on minun kanssani kotona, enkä äitiä, joka on joka vuosi marraskuun puolivälistä huhtikuun puoliväliin laskettelemassa. Kaipasin äidin läsnäoloa enemmän kuin hänen hiihto-opetustaan. Miten muutenkaan

olisin lapsena ja nuorena voinut tehdä asiani selväksi? Päätin vakaasti olla oppimatta laskettelemista.

Mutta miten olisin taitavan hiihtäjäsuven nuorimmaisena voinut olla oppimatta? Opin väistämättä jotain. Laskettelu kyllä sujuu minulta, mutta onnistuin oppimaan melko huonoksi. Kukaan Brewsterin tai Vinterin suvusta ei voisi kutsua minua taitavaksi. Olen tahallani keskitasoinen.



JOHN IRVING (s. 1942) on amerikkalaisista nykykirjailijoista suomalaisille rakkaimpia. Mittavaan maailmanmaineeseen Irving nousi neljännellä romaanillaan *Garpin maailma* (1980). Nykyajan Charles Dickensinä pidetty Irving kirjoittaa eppisiä, mukaansatempaavia ja koskettavia romaaneja. Irving on saanut romaaneistaan ja muista teoksistaan lukuisia palkintoja, mm. O. Henry -palkinnon ja National Book Awardin sekä vuonna 2000 Oscar-palkinnon käsikirjoituksesta elokuvaan *Oman elämänsä sankari*.

Hersyvää huumoria ja sydämeenkäypää haikeutta limittävä suurromaani on rakkaustarina, kummitusjuttu ja kirjallinen nyrkinpuinti elämälle, jonka juoni polveilee miten lystää.

”Majesteettinen, useita sukupolvia kattava romaani on värikäs ja monitahoinen, omituinenkin, eikä se epäröi heijastella kirjailijan omaa rikasta kirjallista historiaa. Irving kasaa teokseensa koomiset lavasteet, joissa esitetään vuoroin silkkaa farssia, vuoroin hellää romanssia. Omaelämäkerralliset pätkät ja nerouden lastut rytmittävät kuoleman ja vanhenemisen, muistin ja identiteetin teemoja.” BOOKLIST

”Viiltävän ironinen, tynnen provokatiivinen, koomisen pakkomielteinen – ja edelleen vertaansa vailla. Sellainen on John Irving, yli 40 vuotta *Garpin maailman* jälkeen.” LE MONDE


www.tammi.fi

84.2

ISBN 978-952-04-5360-2

Päällys: Timo Mänttari